

Zakupy w sieci

WIEDZA W PIGUŁCE

Mam na imię Łukasz i uwielbiam czytać komiksy, zwłaszcza te o superbohaterach. Kolekcjonuję je od dwóch lat. Niestety mieszkam w małej miejscowości. Nie ma w niej księgarni, w której wybór komiksów byłby duży. Przez to ciężko mi dotrzeć do nowych, ciekawych zeszytów.

Ostatnio podczas przerwy rozmawiałem o tym kłopotcie z moim kolegą, Krzysiem. Powiedział mi, że ostatnio jego rodzice kupili przez internet nowy telewizor. Zapytałem go, czy w internecie można również kupować komiksy.

– Czemu nie? – odpowiedział. – W sieci jest dostępne bardzo dużo różnych towarów. Mój brat mówi, że w internecie można znaleźć wszystko!

Po szkole wyszukałem w wyszukiwarce tytuł komiksu, który od dawna chciałem mieć. Okazało się, że wyświetlał się w wielu różnych sklepach internetowych. Ale nie wiedziałem, jak się robi tam zakupy. Poprosiłem więc o pomoc mamę.

Powiedziała mi, że powinienem zacząć od **porównania cen w różnych sklepach**. W ten sposób mogłem znaleźć najlepszą ofertę i zaoszczędzić część kieszonkowego. Mama pokazała mi specjalne strony, które automatycznie porównują oferty z różnych sklepów. Okazało się też, że w trakcie zakupów przez internet na to, ile wydamy, wpływa też opłata za przesyłkę.

Kiedy wybrałem już jeden ze sklepów, mama dokonała zakupu. Ja nie mogłem tego zrobić, bo nie jestem dorosły. Najpierw mama **dodała mój komiks do koszyka**. Potem w specjalnej zakładce **wpisała swoje dane**, takie jak imię, nazwisko, adres, telefon oraz adres e-mail. Wszystkie te informacje były potrzebne, żeby sklep mógł nam wysłać potwierdzenie zamówienia, a potem towar.

Sposobów dostarczenia mojego komiksu było kilka. Zastanawialiśmy się, czy wybrać przesyłkę pocztą, za pomocą paczkomatów czy kurierem. Dowiedziałem się, że gdybym się rozmyślił, **mogę zwrócić kupione w internecie rzeczy**. Sklep odda nam wtedy pieniądze. Zwykle trzeba jednak jeszcze raz zapłacić za przesyłkę z powrotem do sklepu i ta kwota do nas nie wróci.

Kiedy wszystko było już gotowe, można było przejść do **płatności**. Mama powiedziała mi, że można jej dokonać np. ze **specjalnego serwisu internetowego jej banku**. Ma tam dostęp do swojego konta bankowego. Może dokonywać w nim **przelewów**, czyli przysyłać pieniądze z jej konta na inne, np. do sklepu z komiksami. Gdy przelew był gotowy, mama dostała na swoją skrzynkę e-mail **potwierdzenie mojego zamówienia**, a ja oddałem jej odliczoną kwotę z mojej skarbonki.

Kilka dni później do naszych drzwi zapukał listonosz. Przyniósł paczkę z moim nowym komiksem! Sklep, który wybrałem, zapakował go dokładnie, w podwójną folię bąbelkową, żeby pięknej okładce nic się nie stało. Teraz zaczytuję się w przygodach Batmana, a przy okazji mogę strzelać bąbelkami!

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Coraz częściej korzystamy z zakupów przez internet, doceniając ich szybkość i wygodę. Podczas lekcji uczestnicy i uczestniczki będą mieli okazję zobaczyć różnice między zakupami on-line a tymi dokonywanymi osobiście. Zobaczą krok po kroku oczami ich rówieśnika, jak można z pomocą osoby dorosłej zrobić takie zakupy. Przekonają się także, że chociaż wszystko odbywa się wirtualnie, to nadal jednak płacimy prawdziwymi pieniędzmi.

Cele operacyjne

Uczestnicy i uczestniczki:

- wiedzą, że internet jest miejscem, w którym możemy robić zakupy;
- rozumieją, jakie są różnice między zakupami dokonywanymi przez internet a robionymi osobiście w sklepie stacjonarnym oraz jakie konsekwencje wynikają z tych różnic;
- wiedzą, czym jest płatność on-line, i mają świadomość, że dokonywanie zakupów przez internet nadal wiąże się z płatnością prawdziwymi pieniędzmi;
- wiedzą, że osoba w ich wieku powinna dokonywać zakupów przez internet wyłącznie w ścisłej współpracy z rodzicami lub opiekunami.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 5 min
Forma: rozmowa
Pomoce: tablica, kreda lub marker

Przed lekcją napisz na tablicy hasła: pieniądze, internet, zakupy, bank, koszyk, przelew, karta płatnicza, płatność. Możesz też ukryć hasła w sali i poprosić o ich znalezienie. Odczytaj je wspólnie z uczestnikami i uczestniczkami. Poproś o odgadnięcie, jaki będzie temat dzisiejszej lekcji. Zwróć uwagę, że dziś poznamy internet jako miejsce, w którym możemy robić zakupy.

2.

Czas: 10 min
Forma: praca w grupach
Pomoce:

Przed lekcją przygotuj wycięty materiał o różnicach między zakupami w sklepie internetowym i w sklepie stacjonarnym. Wycięte stwierdzenia włóż do koperty; ilość kopert powinna odpowiadać ilości grup (**materiał pomocniczy „Różnice między zakupami”**). Zapowiedz uczestniczkom i uczestnikom, że zobaczymy teraz, jakie są różnice między zakupami w internecie a zakupami w sklepie stacjonarnym. Podziel uczestników i uczestniczki na grupy, rozdaj koperty i poproś, aby po jednej stronie ułożyli stwierdzenia dotyczące zakupów w internecie, a po drugiej w sklepach stacjonarnych. Podsumuj, że zakupy przez internet niosą wiele korzyści, np. łatwo możemy porównać cenę produktu i kupić taniej, nie musimy wychodzić z domu, co jest wygodne. Są też minusy: produkt widzimy tylko na zdjęciach, a gdy rzecz nam się jednak nie spodoba i chcemy ją oddać, czasem może być to utrudnione, musimy też czekać na przesyłkę. Dlatego dokonując zakupu, należy być uważnym i czytać wszystkie informacje dotyczące sprzedaży.

3.

Czas: 15 min
Forma: praca w grupach
Pomoce: kartki A3 (po jednej na grupę), gazety, kleje, nożyczki, papier kolorowy, flamastry, **instrukcja dla grup „Jak zmieniały się środki płatności”**

Zapytaj uczestników i uczestniczki, co jest potrzebne, aby kupić wybrany przedmiot zarówno w świecie wirtualnym, jak i rzeczywistym. Odpowiedź brzmi: pieniądze. Pieniądze zmieniają swoją postać na przestrzeni wieków. Mimo że teraz pieniądze wyglądają trochę inaczej, to nadal są one głównym środkiem płatniczym. Podziel uczestniczki i uczestników na grupy (mogą być inne niż w poprzedniej aktywności). Każda z grup losuje jeden opis (**instrukcja dla grup „Jak zmieniały się środki płatności”**), następnie grupa przygotowuje kolaż na temat tego, jak zmieniały się pieniądze na przestrzeni wieków. Zwróć uwagę, iż obecnie, mimo że korzystamy z kart płatniczych czy bankowości internetowej, to nadal płacimy prawdziwymi pieniędzmi. Kiedy przykładamy kartę do czytnika przy kasie w sklepie, może nam się wydawać, że pieniądze stały się niewidzialne i w magiczny sposób przechodzą od nas do pani kasjerki w sklepie. Dzięki nowym technologiom nadal posługujemy się prawdziwymi pieniędzmi, tylko sposób ich przekazywania stał się bardziej dla nas wygodny.

4.

Czas: 15 min
Forma: burza mózgów, rozmowa
Pomoce: tekst „Wiedza w pigułce”, kreda, tablica

Wiemy już, że zakupy w internecie wyglądają nieco inaczej niż te w rzeczywistym świecie, ale nadal płaci się za nie prawdziwymi pieniędzmi. Zapowiedz, że teraz przekonamy się, jak zakupy on-line wyglądają krok po kroku. Odczytaj historijkę o Łukaszu i jego zakupach w sklepie internetowym. Zapytaj, co po kolei zrobił Łukasz wspólnie ze swoją mamą, aby zakupy się powiodły. Od czego zaczęła mama? Co zrobiła, gdy komiks został już wybrany? W jaki sposób zapłaciła za komiks? Jak komiks znalazł się w domu Łukasza? Wypisz na tablicy kolejne etapy zakupów: porównanie cen w różnych sklepach, wybór produktu, dodanie do koszyka, wpisanie danych, wybranie sposobu dostawy przesyłki, przekierowanie do serwisu internetowego banku, wykonanie przelewu, otrzymanie potwierdzenia na adres e-mail. Zwróć uwagę, że zawsze, gdy chcemy kupić coś przez internet, potrzebna jest osoba dorosła.

Podsumuj, mówiąc, że internet to także miejsce, gdzie możemy dokonać zakupów. Mimo że zakupy on-line różnią się od dokonanych osobiście, to nadal płacimy za nie prawdziwymi pieniędzmi. Jeśli chcemy kupić coś w sklepie internetowym, zawsze powinniśmy poprosić o zgodę i pomoc rodziców lub opiekunów.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy i uczestniczki:

- rozumieją, że internet jest miejscem, w którym możemy robić zakupy;
- rozumieją, jakie są różnice między zakupami dokonywanymi przez internet a robionymi osobiście w sklepie stacjonarnym oraz jakie konsekwencje wynikają z tych różnic;
- wiedzą, czym jest płatność on-line, i mają świadomość, że dokonywanie zakupów przez internet nadal wiąże się z płatnością prawdziwymi pieniędzmi;

- wiedzą, że osoba w ich wieku powinna dokonywać zakupów przez internet wyłącznie w ścisłej współpracy z rodzicami lub opiekunami?

Opcje dodatkowe

Jeśli masz więcej czasu, możesz poprosić grupy lub pary o wymyślenie, jak będą wyglądały zakupy w przyszłości. W jaki sposób będziemy ich dokonywać i jak będą wyglądały pieniądze? Czy sklepy stacjonarne będą jeszcze potrzebne? Jeśli tak, to jak będą funkcjonowały? Poproś, aby każda z grup zrobiła burzę mózgów na ten temat i potem przedstawiła swoją wizję.

MATERIAŁY

- materiał pomocniczy „Różnice między zakupami”
- instrukcja dla grup „Jak zmieniały się środki płatności”

ZADANIE DLA UCZNIĄ

Zadanie 1.

1. Płatności kartą, przelewem, przez internet nazywamy płatnościami _____ [rozwiązanie: bezgotówkowymi].
 2. Zakupy przez internet powinny się odbywać wspólnie z osobą _____ [rozwiązanie: dorosłą], rodzicem lub opiekunem.
 3. Za zakupy, które robimy osobiście, możemy zapłacić gotówką lub _____ [rozwiązanie: kartą płatniczą].
- dorosłą
 - kartą płatniczą
 - bezgotówkowymi

SŁOWNICZEK

- **sklep internetowy:** strona internetowa, na której znajdują się towary, umożliwiająca ich zakup.
- **dane osobowe:** różne informacje dotyczące ciebie. Dzięki nim można cię odszukać lub rozpoznać pośród innych. Dane osobowe to przede wszystkim: imię i nazwisko, twój adres i telefon, adres e-mail, numer PESEL. Dane osobowe podlegają ochronie i nie mogą być zbierane bez odpowiedniej podstawy prawnej (np. zgody osoby, której dotyczą).
- **przelew bankowy:** zlecenie przekazania podanej kwoty pieniędzy z twojego konta bankowego na inne, wskazane konto. Obecnie bardzo wiele przelewów robi się przez internet, w specjalnych serwisach bankowych.
- **koszyk online:** funkcja sklepu internetowego, umożliwiająca zaznaczenie towarów, które chcemy kupić. Ułatwia zakupy, bo dzięki niej można zapłacić za wszystkie rzeczy jednocześnie, a także otrzymać tylko jedną przesyłkę z nimi wszystkimi.
- **karta płatnicza:** specjalny plastikowy prostokąt, na którym zapisana jest magnetyczna informacja, dająca dostęp do konta bankowego jej właściciela. Dzięki niej można łatwo dokonywać opłat pieniędzmi trzymanymi w banku. Jest oznaczona specjalnymi numerami.

CZYTELNIA

- Maciej Samcik, *Moje pierwsze kieszonkowe. Jak od małego zarabiać miliony*, Agora, Warszawa 2016

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Monika Prus-Głaszczka, konsultacja merytoryczna: Marcin Grudzień. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/zakupy-w-sieci/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu "Cybernauci - kompleksowy projekt kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci", finansowanego ze środków Ministra Edukacji Narodowej.

Podstawa programowa:

Zajęcia komputerowe, II poziom edukacyjny

Treści nauczania

Uczeń wyszukuje informacje w różnych źródłach elektronicznych (słowniki, encyklopedie, zbiory biblioteczne, dokumentacje techniczne i zasoby Internetu);

Podstawa programowa 2017:

Informatyka, IV-VI klasa

Treści nauczania

Uczeń posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uczeń wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich.